

Jeg tror derfor, at der er god Grund til at tage dette Forslag under Overvejelse i det høje Landsting.

Om selve Lovforslagets Princip udtales i Bemærkningerne fra den højtærede Indenrigsminister, at det erkendes, at de nuværende Regler for Vejmateriales Afgivelse er lidet stemmende med Grundsætningen i Grundlovens § 82 om Ejendomsrettens Ukrænkelighed, men alligevel synes det mig, at Lovforslaget lider af væsentlige Mangler netop paa dette Punkt. Det blev paapeget af den ærede foregaaende Taler, at der ikke skal gives fuld Erstatning, men at dette Udtryk af Folketinget er ændret til „passende Erstatning“. Det er allerede i en vis aandelig Strid med Grundlovens Fordringer om, at hvor der gøres noget Ejendomsindgreb, skal der ydes fuld Erstatning, og saaledes kan der i denne Lov paavises en hel Række derimod mere eller mindre stridende Eksempler. Jeg skal kun holde mig til det Princip, som er nedlagt i § 1, hvor det hedder, at til Brug ved offentlige Vejes Vedligeholdelse kan det fornødne Materiale kræves afgivet. Der siges ikke noget i Paragraffen om, at den vedkommende Grundejer har nogen Ret til at vægre sig derved, men derimod siges det i de Bemærkninger, som fra den højtærede Indenrigsminister ere knyttede til Lovforslaget: „Det maa formentlig kræves som en Betingelse for, at den paagældende Vejbestyrelse kan kræve Materiale afgivet, at Materialet forefindes i naturligt Leje i eller paa Jorden, saaledes at Afgivelse ikke kan kræves, saa snart der er udøvet en Raadighed fra Ejerens Side over Materialet, der tilkendegiver, at han selv vil benytte det.“ Det siges altsaa, at Ejerne kunne forbeholde sig Materialet, saaledes at det overhovedet ikke lader sig ekspropriere eller aftvinge. Men det staar der ikke noget om i selve Lovforslagets Bestemmelser. Jeg vilde finde, at vi vilde være ret brøstholdne, hvis disse Bestemmelser skulde gaa saaledes ud i Livet. I selve Lovforslagets Ordlyd kan man ikke finde noget Forsvar for at nægte at afgive dette Vejmateriale, medens Regeringen har antydnet en Mulighed derfor i Lovforslagets Motiver. Naar man nærmere vil undersøge, hvorledes Regeringen motiverer denne mulige Nægtelse, hedder det: „Denne Raadighedsudøvelse kan vise sig paa forskellige Maader, og det kan ikke ved nogen almindelig Bestemmelse angives, hvori de paagældende Skridt skulde bestaa for at kunne udelukke Forpligtelsen til Materialets Afgivelse.“ Altsaa, man er ikke i Stand

til at angive, hvad vedkommende Grundejer skal gøre for at vægre sig mod, at Materialet skal afgives. Jeg finder, at dette er til den Grad uklart, og jeg begriber ikke, hvorledes det skulde gaa, om denne Lov slap ud i Livet. — Nu bestaar denne Afgivelse af Materialet af to Foranstaltninger, nemlig af Eftersøgning og den senere Udtagning af Materialet. Denne Eftersøgning omtales ogsaa i § 1, og det er da berettiget at spørge, om der gælder de samme Betingelser for denne Eftersøgning. Kan vedkommende Grundejer efter den højtærede Ministers Mening vægre sig ved at lade eftersøge, hvis han har foretaget nogle af de Skridt, som omtales i Lovforslagets Motiver, som man i øvrigt ikke kan skildre, men som skulle være tilstrækkelige til at afværge en Udtagning af Vejmateriale? Det staar mig heller ikke klart. Jeg finder i det hele taget, at der er saa væsentlige Mangler ved Lovforslaget, at der endogsaa vil blive et meget stort Arbejde for Landstinget at gøre, og jeg kan derfor ikke tænke mig, at det paa denne Tid af Rigsdagssamlingen vil være muligt at tilvejebringe en saadan Behandling af Lovforslaget, at det kunde udgaa i en fyldestgørende Skikkelse herfra. Jeg skal ikke opholde det høje Tings Tid med videre Omtale af Forslaget. Jeg har kun villet tale om det store Princip, der er nedlagt i det. Jeg anerkender i øvrigt naturligvis den Bestræbelse, der har givet sig Udslag i Lovforslagets Fremkomst for at klare disse Forhold, der hidtil vare saa meget udviklede og uklare. Men jeg tror nok, at det i dette Lovforslag er gjort saaledes, at Klarheden bliver til Uklarhed og Uklareden kun er bleven større, end den nogen Sinds har været.

Neergaard: Jeg kan til Dels slutte mig til den Kritik, der er fremkommen fra de ærede Medlemmer, der nu have talt, men skal dog tillade mig at fremhæve enkelte andre Punkter. Jeg anerkender naturligvis fuldt ud Ønskeligheden af at komme til en Lovgivning paa dette Punkt for at faa ordnet hele dette Forhold, men jeg skal ikke nægte, at jeg ser lidt mistroisk paa dette Lovforslag. I alt Fald finder jeg det i mange Punkter ret uklart, og jeg synes ikke, at det klarer det, det skulde. Jeg skal først og fremmest slutte mig til den Kritik, der er fremkommen angaaende § 4 og af det ny, der her er kommet til i det sidste Punktum. Ogsaa den højtærede Minister anser jo Forslaget for ret tvivlsomt. Han gjorde tillige den Bemærk-